

2016. október 11-én "A legszebb konyhakertek" c. országos verseny ünnepségén a Dr. Szalai Miklós Gyógynövényes kert, Bemutató- és Oktatóközpont munkatársai – Imre Zsuzsanna, Szabó Renáta és Kiss Gábor - "közösségi" kert kategóriában országos elismerést és díjat vehettek át. A díjátadó Budapesten a Herman Ottó Intézetben volt.

A 2016-os év már a verseny életében az ötödik volt, melyre kertművelők jelentkezhettek a balkon, a mini és normál, a zártkert kategóriáktól a közösségi kert kategóriáig bezárólag. Utóbbi esetében idén közel 300 közösségi kert nevezett a versenyre, melyből közel 30 kertet jelöltek országos díjra. Ebből összesen 6 közösségi kert ért el elismerést, köztük a halimbai gyógynövényes kert is.

Az Emlékház kertjében a gyógynövények éppúgy helyet kapnak a veteményágyásokban nevelt zöldség- és fűszernövények mellett. A tudatos növényápolás célja a gyógynövények által kiváltott védő hatás, azaz számos kártevő elűzése. Ugyanakkor sok gyógynövény áztatott formában alkalmas permetezésre, mellyel a cél az erősítés vagy kártevők, kórokozók elleni védelem.

Mindezeknek köszönhetően a vegyszermentesen termesztett zöldség- és fűszernövények alkalmasak a helyi óvodakonyha által vezetett közétkeztetésre, mint főzési alapanyagok. A konyha a legkisebbektől a legnagyobbakig, napi szinten több mint 200 fő étkeztetését látja el, melyhez ily módon az Emlékház is hozzájárul.

Köszönjük az elismerést!

Imre Zsuzsanna

HALIMBAI HÍREK

Halimba Község Önkormányzata időszaki lapja

XIV. évfolyam 10. szám

2016. október

Magyarország Kormánya a 2015 és 2017. február 25-ig tartó időszakot Gulág Emlékév-nek nyilvánította. Emellett e hónapban emlékeztünk az 1956-os forradalom és szabadságharc 60. évfordulójára.

„Legyen tehát ez az Emlékév mementó és erőt, hitet adó valamennyiünk számára, akik tudjuk: múltunk hiteles ismerete nélkül nem építhető a jövő, a múlt áldozatai emlékének megőrzése nélkül elveszítjük nemzeti múltunk egy darabját. Hiányos, töredékes múlttal pedig hiteltelenné válunk mindazon kultúrmentesek között, amelyek hiszik és vallják, hogy a nemzetnek kötelessége múltjának egészét vállalni, azt is, amire büszke lehet és azt is, amit szégyellnie kell. Hiszen a hiányos, elhallgatott, eltorzított múltismeret eltorzítja a látásmódot és rossz döntésekhez vezet. Ezért amit ki akartak törölni a nemzet emlékezetéből, meg kell őrizni, annak minden szomorú, fájdalmas és felemelő részletével együtt!” – olvasható a Gulág Emlékbizottság honlapjának kezdőoldalán. (Forrás: beszedesmult.hu). E gondolatok jegyében ebben a lapszámunkban, több tematikus cikk is megjelenik a XX. század történelmi eseményeinek helyi megemlékezéseiről, felidézéséről.

A Gulág áldozataira emlékeztek

A Szovjetunióba (Gulágra) hurcolt politikai foglyok és kényszermunkások emlékére alkalmából településünkön is megemlékeztek az áldozatokról. Előadás, kiállítás, emléktábla avatás és filmvetítés segítette az 1940-50-es évek történelmi eseményeinek és azok következményeinek megidézését. A több programból álló rendezvény szakmai mentora a Veritas Történetkutató Intézet volt. Tóbel János polgármester köszöntőjében arról beszélt, hogy ő maga erről a korszakról és annak eseményeiről ennyire részletesen és hitelesen csak a 2000 évek elején, a Halimbáról elszármazott író, helytörténet-kutató Mester Katalin első A mind elvitték a legények elejét című könyvének halimbai bemutatóján hallott:

- Kati a történelem olyan fehér foltjairól írt ebben a könyvben, amelyek nem szerepeltek a tankönyvek lapjain. Tanulmányaim alatt ilyenekről nem is tanultunk, s ha meg is tudtunk valamit, beszélni nem igen volt szabad róla. Viszont nagyon fontosnak tartom, hogy megmutassuk a halimbaiknak ezeket a történeteket, és segítsünk emlékezni a hozzátartozóknak.

Majd a Halimbán élő, Dr. Kovács Kálmán a Veritas Történetkutató Intézet történésze vette át a szót, s bemutatta a Magyarok a Szovjetunió táborokban (1944-1956) című kiállítás gazdag anyagát. Előadásában 1917-től 1956-ig vezette végig a szovjet munkatáborok kialakulását, bővítését, s szólt azok történelemre és társadalomra gyakorolt aspektusairól is:

- Maga a szovjet táborrendszer a szovjet politikai rendszer integráns részét alkotta. Sokan azt hiszik, hogy Sztálin állította fel őket, pedig már Lenin időszakában az 1920-as évektől voltak javító- nevelő táborok, valójában kényszermunkatáborok. 1928-ban szilárdította meg egyeduralmát Sztálin a Szovjetunióban. Innentől a legaljasabb és legpusztítóbb emberi érzelmek váltak normálissá. Bár a rendszer pazarolt, az embereket teljesen kiszigerelték. Mindenkit mindenért felelőssé tettek, saját magukon és vezetőikön kívül. A megvádoltakat vagy megölték, de - ez túl egyszerű lett volna - inkább kitelepítették, Gulág táborokba zárták őket. Így figyelmeztető sorsuk, embertelen kényszermunkával kicsiholható, gazdasági hasznot is eredményezett. – emelte ki a történész.

Kovács Kálmán a kiállítás anyagával kapcsolatosan elmondta, hogy a több mint egy évtizedet bemutató anyagban megjelennek az úgynevezett „Malenkij robotra „elhurcolt – több százezerre tehető - civil lakosok és a rendszer ellen fellépő politikai és közéleti személyek is. Így külön tabló említi Mindszenty József bíboros, Olofsson Placid bencés szerzetes és Böröcz Sándor evangélikus lelkész személyes küzdelmét is. Ezen kívül a tabló bemutatja a Gulág táborokba való kiszállítás menetét, az ott élő rabok világát, nehéz fizikai munkájukat és az őket körülvevő embertelen körülményeket. Külön rész foglalkozik azokkal a hadifogságból hazatérőkkel, akik fizikai, de főleg lelki terheik súlyát még évtizedekig, ha talán nem életük végéig hordozzák. A tárlat utolsó tablóin térképek adnak tájékoztatást a munkatáborok földrajzi elhelyezkedéséről, benne a Magyarországon lévő táborokról is.

Önkormányzati információ

Halimba Község Önkormányzata tájékoztatja a falu lakosságát, hogy a Kossuth utca Ifjúság utcai bejáratánál útfelújítási munkálatok zajlanak. Kérjük az arra közlekedők fokozott figyelmét és türelmét!

Tóbel János polgármester

Művelődési Ház hírei

Októberi rövid hírek

- Október 15-én, szombaton az Ifjúsági klub tagjai tartottak összejövetelt. A beszélgetés és a közös pizzázás mellett a Kinect parti tette szórakoztatóvá a délutánt.
- Október 20-án délelőtt a Baba – mama klub tagjai osztották meg egymással gyermeknevelési tapasztalataikat.

Novemberi ajánló

- **November 24-én**, csütörtökön 16 órától Adventi alkotódélutánra várja Vargáné Marika azokat, akik saját maguk szeretnék elkészíteni karácsonyi lakásdekorációjukat.
- **December 6-án**, kedden 16.30-kor kezdődik a Mikulás műsor. Ezt követően Mikulásunk elindul és felkeresi a gyerekeket.
- Az **ingyenes „Házhoz megy a Mikulás” szolgáltatásunkat** a Művelődési Házban nyitvatartási időben, valamint a 06-20/263-8388-as telefonszámon igényelhetik, december 5-ig.
- Az idei évben újra megszervezzük a **Szilveszteri batyus bált**. Zenél: Kaszap István (Kaszpi). Belépődíj 3000 Ft, amely tartalmaz aperitif italt, éjszakai pezsgőt és virslit. Emellett tombolával és értékes nyereményekkel is várjuk a szórakozni vágyókat.

Állandó programjaink

- Minden szerdán 13 -14 óra között Albrecht László falugazdász tart fogadóórát a Művelődési Ház kistermében.
- Minden hónap 2. csütörtökén 16 órától a Kertbarát kör tartja foglalkozásait.
- Minden hónap 1. és 3. csütörtökén Nyugdíjas klub.
Vezető: Jánosi Istvánné
- Aerobik torna Somogyi Gyöngyi vezetésével. Az órák kedden és pénteken 18.30 – kor kezdődnek.
- Zumba foglalkozás Mesterházy Katalin vezetésével. Az órák kedden és pénteken 17 – 18 óráig tartanak.
- Jóga foglalkozás minden csütörtökön 17.30 –kor Lázár Gabriella vezetésével.

A programok változásának jogát fenntartjuk. A rendezvények pontos időpontját és a részletes programokat keressék a postaládákba bedobott szórólapokon. Emellett figyelmükbe ajánljuk településünk honlapját a www.halimba.hu-t és a facebook közösségi oldal Művelődési Ház IKSZT Halimba oldalát is, ahova szintén aktuális információkat teszünk fel.

Impresszum

Halimbai Hírek közérdekű tájékoztató időszaki lap.

Kiadja: Halimba Község Önkormányzata 8452 Halimba Petőfi u. 16. tel/fax:88/503-420, 237-003; E-mail: halimbaihirek@gmail.com; *Felelős kiadó:* Tóbel János polgármester; *Nyilvántartási szám:* 2.2.4/511/2003. ISSN 2060-4378 *Szerkesztő:* Schvarczkopf Anita, *Tördelés és nyomda:* BT. Reklám Bt. *Megjelenik:* havonta 400 példányban

1956- egy történelmi korszakról kicsit másként

Az iskola 6. 7. és 8. osztályos tanulói 2016. október 19-én délelőtt a Művelődési ház szervezésében múzeumpedagógiai foglalkozáson vettek részt. A rendhagyó tanórát a veszprémi Laczkó Dezső múzeum két munkatársa Király András múzeumpedagógus és Barta Tamás történész tartotta. A téma a 60 éve történt 1956 őszenek eseményeivoltak. Az óra első részében a résztvevők rövid vetítéssel egybekötött előadásban a korszak országos és Veszprém megyei eseményeit ismerhették meg. Majd egy szituációs gyakorlat során egy ajkai család életét keltették életre, amelyben a 18 éves leány Veszprémben egy nőtüntetésen szeretne részt venni 1956 decemberében. A szereplőket alakító tanulók (családtagok) érvekkel és ellenérvekkel próbálták meggyőzni a leányt, hogy miért menjen, illetve nem menjen el a tüntetésre. Az érvek ismeretében a végső döntést a családfő hozta meg. Mindhárom osztály eljátszotta a szituációt és a végső döntésben elleneztek a tüntetésen történő részvételt. Legtöbben a leány életét és biztonságát féltették. A foglalkozás utolsó részében az előadók a korszak tárgyaival és nemzeti jelképeivel ismertették meg a tanulókat. A néprádió, a katonai zubbony, a lyukas nemzeti színű zászló csak néhány volt a korszak relikviáiból. A kultúrház előterében pedig egy 1956-ban jellegzetes iroda is be volt rendezve. A következő napon pedig ugyanezek a tanulók Ajkára utaztak a moziba, ahol megnézték Bereményi Géza Megálló az idő című filmjét, amely az 1956-ban és az azt követő évtizedben élő fiatalok életét mutatja be. A résztvevő tanulók, pedagógusok és a szervezők is nagyon pozitívan értékelték a programokat. Az unalmas száraz előadás helyett a foglalkozás a személyes tanulói megnyilvánulásokkal, interaktív jellegével biztosan közelebb hozta a gyerekeket a korszak minél hitelesebb és alaposabb megismeréséhez. – értékelték a résztvevő pedagógusok a programot. (S.A.)

Ünnepi megemlékezés

Az iskola tanulói és a település lakói 2016. október 21-én délután a Művelődési Házban emlékeztek meg 1956 októberének eseményeiről. Nagy Noémi igazgató köszöntő szavai után a résztvevők közösen elénekelték a Himnuszt. Ezt követően Kovácsné Véber Eszter alpolgármester mondott ünnepi beszédet:

- „Vigyázz nagyon magadra, hogy ne feledkezz azokról, amiket saját szemeiddel láttál, ne vesszenek el emlékezetedből egész életedben. Ismertesd meg azokat fiaiddal és unokáiddal is!” – idézte a bibliai gondolatokat.
- Minden nép életében, összetartozásában és megmaradásában meghatározó jelentőségű, hogy milyen módon ápolja a múltját, és adja tovább tapasztalatait, történeteit, történelmét a következő generációknak. A bibliai időkben minden ünnepen el kellett mondani annak az ünnepnek a történetét, hogy a gyerekek felnőve elmondhassák a saját gyerekeiknek. Amikor a nemzeti ünnepeinken összegyűlünk, felnőttek és gyerekek, ugyanezt tesszük.
Majd a korszak hangulatát a 8. és 6. osztályos diákok idézték meg: azokról a 60 évvel ezelőtt élő fiatalokról szóltak, akik példát mutattak a világnak a szabadság tiszteletéből. A műsort Györkösné Barát Anikó tanárnő állította össze. (S.A.)

Idősek napja

Mint minden évben, ez évben is megrendezésre került az Idősek napja. Halimba Község Önkormányzatának meghívására 2016. október 10-én délután a művelődési ház bejáratánál, az ifjúsági klub tagjai virággal köszöntötték az érkező 65 év feletti lakosokat. Dr. Jáger László Ajka Város címzetes főjegyzője ünnepi gondolataiban az idősek példamutatását, szorgalmát, életbölcességét méltatta. Ezt követően külön köszöntötték a falu legidősebb polgárait is: az 1919. november 15-én született 97. évében járó Vajai Kálmánét, - aki sajnos egészségi állapota miatt nem tudott ott lenni - és a jelenlévő 1928. március 15-én született 88 éves Vajai Ferencet. Majd a helyi óvodások verses dalos műsorral, Gfeller Ábel szavalattal és a Nyirádi Nyugdíjasklub tagjai humoros zenés előadásukkal szórakoztatták a rendezvény közönségét. A meghívottakat az idén is az óvoda kollektívája vacsorával vendégelte meg. Markó Krisztián harmonika zenéje nosztalgikus hangulatot teremtett. Az estébe nyúló program kotelten beszélgetéssel zárult. (S.A.)

Az előadás után a jelenlévők átvonultak a Polgármesteri Hivatalhoz, ahol M. Mester Katalin író- helytörténet kutató idézett a halimbai elhurcolt és itthonmaradtak visszaemlékezéseiből, levelezéseiből. Ezek a „Drága kicsi Terkám! Édes Lackóm! című könyvében jelentek meg. Ebben a háborús levelezésben, 1941. novemberében a következőket írja Vajai Teréz vőlegényének Molnár Lászlónak:

- „Most is sok behívó jött. Daninak is jött (megj.: a szerző szerint Mráz Dániel), de a bánya felmentette. Tudod most legjobb bányásznak lenni. Már bizony Halimbáról is sokan kin vannak: Csipszer Jóska, Bárány Kari, Mohos Gabi, PergerPista, Vajai Gyula, ezek már mind leváltásra mentek. Öregeket is sokat behívtak. Mindig arra gondolok, hogy jöttök rövidesen.., Ezek a személyes hangvételű beszámolók valóságghú képet adnak a II. Világháború, a front, és a háttér, jelen esetben Halimba akkori életéről is.

Majd az író az - Emberi Erőforrás Támogatáskezelő és a Gulág Emlékbizottság támogatásával – újra kiadásra kerülő Mind elvitték a legények elejét című könyvéből idézte meg a szintén halimbai 1913-ban született Kardos Józsi bácsi alakját, akinek történetét úgy tudta csak megismerni, hogy a szőci szociális otthonba látogatott el hozzá. Előtte bár hatvan évig nagyon jó szomszédok voltak az író nagyszülei, szülei, de Jóska bácsi sosem beszélt a hadifogságról. Csak időskorában, ott a szőci otthonban mesélte el élete történetét, benne hadifogságának időszakát is. A könyv nyomdába kerülése után nem sokkal, 92 éves korában elhunyt. Az idős ember így emlékezett vissza:

- „ Az idősebb örök orosz tartalékos katonák lehettek, tán látták, hogy milyen gyengék vagyunk, ezért maguk mondták, hogy ülünk le és gyűjtsünk rá. Jó vastag cigarettát csináltam. Még áprilisban is hó volt, a rövid nyár után hamar őszre fordult az idő. Egy két kellemes hónap volt a július, augusztus.., ”

- Jóska bácsi nem tudta a tábor nevét, hogy hol volt, csak azt, hogy milyen rövid volt a nyár. Ebből következtettünk, hogy fent északon lehetett. A Gulág 4000 tábort működtetett a Szovjetunió területén, és gyakran tették újabb és újabb táborokba a foglyokat, hogy ne alakulhassanak ki barátságok, és szervezkedések. – magyarázta az író.

A helyi események felidézése után Tóbel János polgármester és Fenyvesi Zoltán a Veszprém Megyei Önkormányzat Közgyűlésének alelnöke leleplezte azt a márványtáblát, amely a 39 Halimbáról elhurcolt lakosnak állít emléket. A program zárásaként a résztvevők megnézték a Nők a Gulágon című magyar dokumentumfilmet. (S.A.)

Rendhagyó történelem óra

Rendhagyó történelem órát tartott a 8. osztályos tanulóknak M. Mester Katalin, a halimbai származású író és helytörténet-kutató. Előadásában, bár az iskolai tananyagról - a II. világháború időszakáról - beszélt a diákoknak, mégis egy kicsit másként, mint ahogy eddig megszokhatták:

- Úgy gondolom, hogy az igaz, hű történelmet csak úgy tudjuk elbeszélni, ha a levéltárakban megtalálható dokumentumok mellett, meghallgatjuk azokat az embereket is, akik ott voltak a háborúban és átélték az eseményeket. Ez az „oral history”, magyarul, történelem elbeszélve. A nyugati társadalmakban már régóta alkalmazott kutatási módszer. Ezt használtam én is. A történelem azon fehér foltjait kerestem, amelyek nem voltak a történészek feljegyzésein. Az érdekelt, hogy mit élt meg a „kisember” abban a kiszolgáltatott helyzetben. Órá milyen hatással volt az akkor hozott politikai intézkedés. – hangsúlyozta Mester Katalin.

Az író a 2006-ban megjelent „Mind elvitték a legények elejét...” címet viselő könyvének egyik központi szereplőjének, Csöngéi Dezső életútjának megidézésén keresztül mutatta be a diákoknak a háború küzdelmeit, a Don- kanyari veszteséget, a politikai és hadifogságot, a GULÁG-táborokban szenvedők életét.

Ő és a többi „kisember” bár nem követtek el bűnt, mégis bűnösöknek kiáltották ki őket. S csak évtizedekkel később került sor a rehabilitációjukra. Sajnos ők voltak az akkori nagy politikai játszmák vesztesei. Ennek ellenére a nagyalásonyi születésű, 17 és fél évesen fogságba esett, 9,5 évet kényszermunkatáborban töltött Dezső bácsi nehézségei és hányattatásai ellenére is megmaradt jó embernek. Ereje, emberi tartása, ma is példaként állhat fiataljaink előtt. –mondta az előadó.

Érdekességként még elmesélte, hogy sokszor tapasztalta, hogy az általa megszólaltatott személyek még több évtized elmúltával is szinte félve beszéltek a velük megtörtént eseményekről, keservekről. A tanulók az óra végén egy kis füzetet is kaptak ajándékba. Ebben a „Mind elvitték a legények elejét...” című könyvből, a „tanóra anyagát tartalmazó” Csöngéi Dezső élettörténete van leírva. A kiadvány az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő és a GULÁG Emlékbizottság támogatásával került kiadásra. Mester Katalin Halimbán kívül már a térség kilenc településén, 13 rendhagyó történelem órát tartott eddig, de ezzel nem tekinti befejezettnek e tevékenységét. Mintegy misszióként, további iskolákba is szeretne ellátogatni, továbbadva a mai fiatalságnak a múlt század viszonyait, amelyeket a történelemkönyvek mellett a kor tanúi által válnak hitelessé, s így fontos azt megismerni. (S.A.)

